

SÄNDNINGSDATUM: 2010-11-27
PROGRAMLEDARE/PRODUCENT: THÉRÈSE AMNÉUS
KONTAKT: therese.amneus@ur.se

TYSKA
PROGRAMMANUS

PROGRAMNR: 101753/ra7

ANACONDA GESELLSCHAFT

Nya utmaningar, 1998-2005

Programmanus på svenska

- Thérèse Amnéus: Hej! Läser ni tyska här?
- Skolklass: Ja!
- Thérèse Amnéus: Vad skulle du göra om du hade makten i Tyskland?
Den frågan ställde jag till några elever på Upplandsbro gymnasium i Stockholm.
- Elev, kille: Jag skulle bli ganska nervös.
- Elev, tjej: Alltså, jag skulle hjälpa U-länderna lite grand. Bygga upp företag och få igång en organisation därnere.
- Elev, kille: Jag skulle försöka göra skolan så bra som möjligt.
- Thérèse Amnéus: En som har haft makten i Tyskland är Gerhard Schröder. Han växte upp under enkla förhållanden i efterkrigstidens Tyskland. Efter att ha varit regeringschef för delstaten Niedersachsen blev han förbundskansler år 1998.
- Musik/ Hol mir mal 'ne Flasche Bier, sonst streike ich hier und schreibe nicht weiter
- Thérèse Amnéus: För att ta reda på mer om Gerhard Schröder och vilka frågor han tyckte var viktiga under sina år vid makten åkte jag till Berlin. Där träffade jag Hanno Hochmuth, från Freie Universität. Och han vet mer om Gerhard Schröder.
- Hanno Hochmuth: Gerhard Schröder var kanslern som å ena sidan var socialdemokrat och kom från enkla förhållanden, men å

andra sidan var en livsnjutare. Det påstods att han färgade håret. Han lät sig gärna fotograferas...

- Ljudinslag: Gerhard Schröder. Han är ung, intelligent och framför allt fotogenisk.
- Hanno Hochmuth: ...i armanikostymer och med dyra cigarrer. Allt det där passade inte alls ihop med en socialdemokratisk förbundskansler. Men det struntade Gerhard Schröder i. Han var en mycket, mycket karismatisk kansler. När han blev kansler 1998 utbröt eufori i stora delar av befolkningen, efter det att Helmut Kohl varit den "evige kanslern" i 16 år.
- Thérèse Amnéus: Gerhard Schröder blev alltså en frisk fläkt efter 16 år med Helmut Kohl vid makten. Och när han vunnit valet höll han ett personligt och känslofyllt tal:
- Gerhard Schröder: Och jag hoppas att ni inte tycker jag är hämmad, eller visar brist på entusiasm, när jag står lite stelt här uppe...men oj vad jag har darrat hela dagen.
- Hanno Hochmuth: Så blev Gerhard Schröder kansler och närmare bestämt för en röd-grön koalition. Det anmärkningsvärda den gången var att socialdemokraterna inte bildade koalition med FDP utan för första gången med de Gröna. De förde med sig en helt ny politisk kultur till förbundsdagen. Och också nya frågor. Ekologiska frågor, fredsfrågor.
- Gerhard Schröder: Framför oss ligger stora uppgifter. Människorna förväntar sig en bättre politik för Tyskland.
- Thérèse Amnéus: Den bättre politiken gällde förstås att reformera arbetsmarknaden. Men en annan viktig fråga som Schröder tar tag i, är homosexuellas rättigheter. Under hans tid som kansler blev det möjligt för homosexuella att registrera partnerskap till exempel.
- Hanno Hochmuth: De homosexuella, både män och kvinnor, skulle få samma juridiska rättigheter som övriga medborgare. Ett annat mycket, mycket viktigt projekt för Gerhard Schröder och de Gröna var att avveckla kärnkraften.
- Ljudinslag: Samförstånd. Regeringen och elmarknaden tar i hand på att avveckla kärnkraften...
- Hanno Hochmuth: Gerhard Schröder och hans parti, SPD, bestämde tillsammans med de Gröna att Tyskland inte skulle bygga några fler kärnkraftverk och att alla gamla kärnkraftverk

skulle läggas ner. Man skulle i stället satsa på förnybar energi.
Avvecklingen, som numera delvis ifrågasätts av Angela Merkel, var också en av de viktigaste punkterna i Gerhard Schröders politik.

Thérèse Amnéus: Förutom att avveckla kärnkraften ville Gerhard Schröder främst satsa på att sänka arbetslösheten.

Gerhard Schröder: Vi måste se till att arbetslösheten minskar.

Hanno Hochmuth: Gerhard Schröder hade bara ett begränsat utrymme för sin politik, eftersom arbetslösheten var mycket hög i Tyskland. Särskilt i slutet av 90-talet.

Thérèse Amnéus: Schröder fick också hantera stora utrikespolitiska frågor. Till exempel deltog Tyskland i det Natoleda Kosovokriget. Det gjorde att Tyskland befann sig i krig – något som varit fullkomligt tabu i Tyskland sedan andra världskriget.

Och sen kom nästa stora utmaning. Terrorattacken som skakade världen den 11 september 2001.

Ljudinslag: Strax före klockan nio, lokal tid i New York. Ett amerikanskt passagerarplan flyger in i ett av tornen på World Trade Center. Strax därpå flyger ytterligare ett plan in i det andra tornet.

Mer och mer rök sveper in toppen av byggnaden. Och samtidigt som brandmän kommer till området verkar det inte hända något däruppe ännu och kom nu ihåg... åh, herregud...

Åh, herregud
Det där ser ut som ett till flygplan
Trade Center
Ett plan åker in...
Det exploderade precis
Du såg just ett till flygplan.
Åh, herregud, där kommer ett till...
Det här verkar vara med avsikt.
Nu är det uppenbart.
Det man tanker nu är – terroristattack, det är vad det ser ut som just nu.
Ja, det ser absolut ut att vara med avsikt.

God afton mina damer och herrar. USA har i dag drabbats av en terrorvåg av hittills aldrig skådad storlek. Myndigheterna befarar tusentals döda och skadade...

- George Bush: Idag, kära medborgare, attackerades vår livsstil och vår frihet i en rad avsiktliga och dödliga terroristattacker, Offren befann sig i flygplan eller på sina kontor
- Thérèse Amnéus: Direkt efter terrorattacken uttalar förbundskansler Schröder sin och Tysklands solidaritet med USA.
- Ljudinslag: Förbundskansler Gerhard Schröder uttalar sin och Tysklands solidaritet med det amerikanska folket.
- Gerhard Schröder: Alla tyskar är förskräckta över terrorattackerna mot USA. Detta är en krigsförklaring mot hela den civiliserade världen.
- Thérèse Amnéus: Men när USA inleder krig mot Irak år 2003 följer inte Tyskland med.
- George Bush: ... USA... Kära medborgare, amerikanska och allierade styrkor har påbörjat militära aktioner för att avvärja Irak, ge dess folk frihet och försvara världen mot allvarlig fara.
- Thérèse Amnéus: Det här skapar stora problem i relationerna till USA, men Schröder får stöd bland den tyska befolkningen. Fast utrikespolitiken kunde dock inte rädda honom från att förlora väljarnas och till och med det egna partiets förtroende. Hanno Hochmuth berättar:
- Hanno Hochmuth: SPD försvagades allt mer, förlorade det ena delstatsvalet efter det andra. Schröders politik fick allt mindre stöd, främst i de egna leden.
- Musik/
Die Toten Hosen: Ihr habt ja alle so gut reden,
ihr wisst ja nicht wie das ist,
wenn du eines Morgens aufwachst
und Bundeskanzler bist
- Thérèse Amnéus: Gerhard Schröders stora kamp var att få de arbetslösa att söka jobb. Det stora reformpaketet som idag kallas Hartz 4, gick ut på att sätta fart på arbetsmarknaden och hjälpa till att minska problemen med statsfinanserna – bland annat genom att minska på bidragen. Men Schröders politik mötte mycket motstånd – den uppfattades både som för radikal och för mesig. Hanno Hochmuth igen:
- Hanno Hochmuth: Många människor lämnade socialdemokratin och i Tyskland bildade frustrerade socialdemokrater ett nytt parti, WASG. Även detta var ett resultat av Gerhard Schröders stora sociala reformpaket, som inte var radikalt nog för väljargrupper på högerkanten och som var allt för radikalt för

väljargrupper på vänsterkanten. Slutligen innebar det också slutet på Gerhard Schröders kanslersperiod, år 2005.

Musik/

Die Toten Hosen:

Manchmal hab ich die Schnauze so voll,
dann frag ich mich schon mal:
"Hey, Gerd, für wen machst du das hier eigentlich alles?
Ist dir das Deutschland wirklich wert?"
Und die verdammten Arbeitslosen?
Habe ich die vielleicht entlassen?
Und jetzt wollen die alle Jobs von mir
bei all den leeren Kassen.
Seid bloß froh, dass ihr nicht Kanzler seid!

Thérèse Amnéus:

I maj 2005 förlorade Gerhard Schröder det misstroendevotum han själv begärt i förbundsdagen. Och därefter valdes Angela Merkel till ny förbundskansler – som första kvinna på posten.

Angela Merkel:

CDU och jag personligen anhåller om att få detta uppdrag.

Thérèse Amnéus:

Mer om henne hör du i nästa program. Material och arbetsuppgifter till det här programmet, hittar du på ur.se/anacondaaufdeutsch. Jag heter Thérèse Amnéus.